

Satelitarny rachunek kultury w 2019 r.

23.04.2024 r.

2,8%

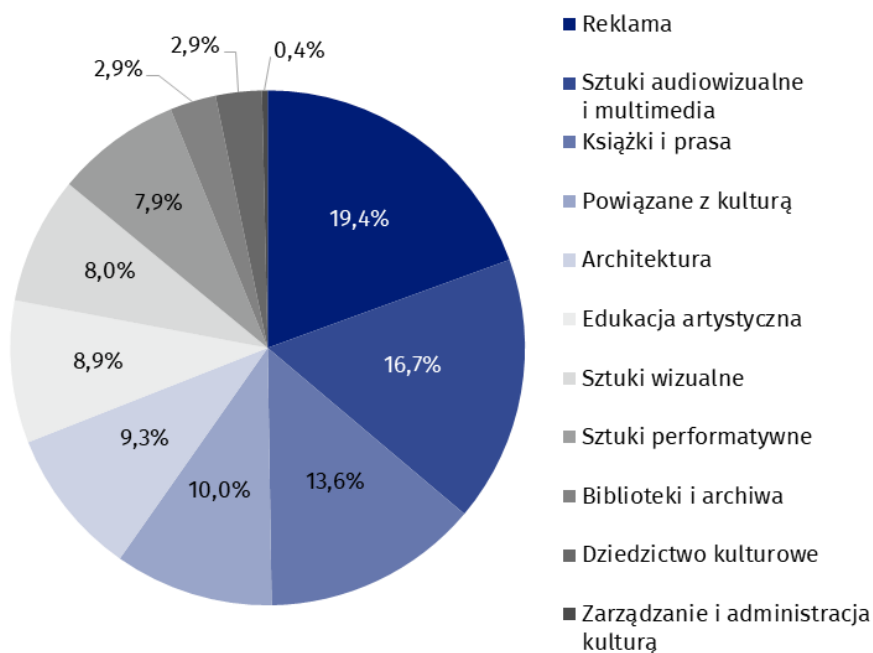
Udział obszaru kultury
w tworzeniu wartości dodanej
brutto w 2019 r.

Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej w 2019 r. nie zmienił się w porównaniu z 2018 r. i wyniósł 2,8%. Trzy dziedziny dominowały w większości transakcji składających się na satelitarny rachunek kultury: *Reklama*, *Sztuki audiowizualne i multimedia* oraz *Książki i prasa*.

Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej

Satelitarny rachunek kultury pozwala na oszacowanie wkładu obszaru kultury, rozumianej jako działalność samorządowych i państwowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych działających w sferze kultury oraz podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych, w gospodarkę narodową. Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej najlepiej określa wartość dodana brutto obszaru kultury w relacji do wartości dodanej brutto całej gospodarki. Wartość ta w 2019 r., tak jak w 2018 r., wyniosła 2,8%. Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto obszaru kultury miały podmioty zaliczane do dziedziny *Reklama* (19,4% wartości dodanej brutto obszaru kultury). Znaczący udział miały także *Sztuki audiowizualne i multimedia* (16,7%) oraz *Książki i prasa* (13,6%). Najmniejszy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto miała dziedzina *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,4%).

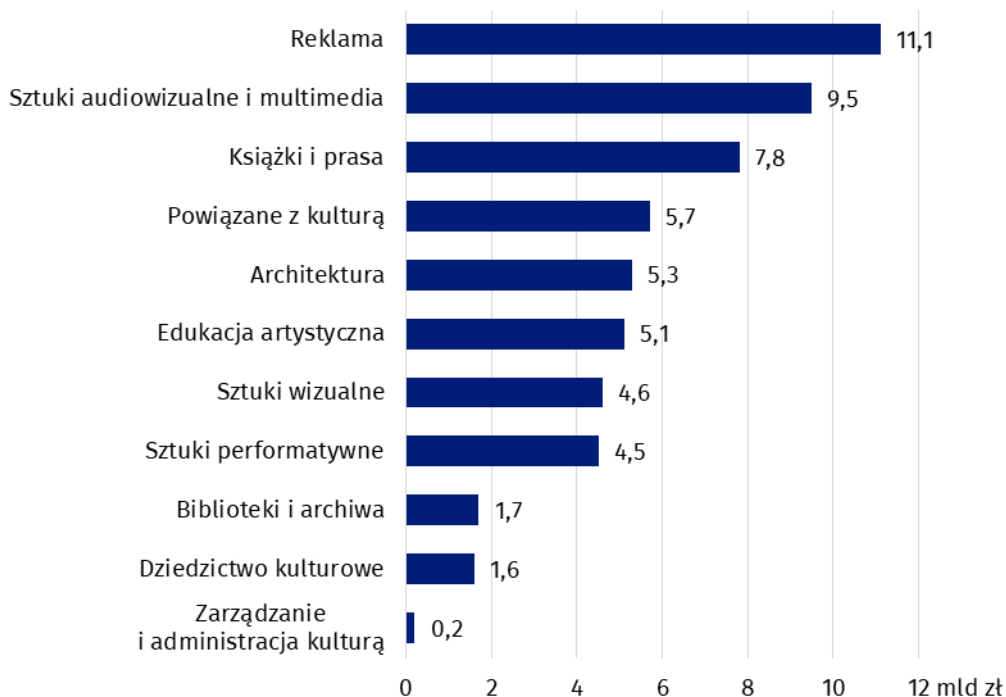
Wykres 1. Struktura wartości dodanej brutto kultury według dziedzin kultury w 2019 r.

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w obszarze kultury miały podmioty zaliczane do dziedziny *Reklama* (19,4%)

W porównaniu z 2018 r. struktura wartości dodanej brutto kultury według dziedzin kultury nie uległa znaczącej zmianie. Nieznacznie spadł udział dziedziny *Reklama* (o 1,5 p. proc.), a wzrósł udział dziedzin *Sztuki wizualne* (o 1,4 p. proc.) i *Architektura* (o 0,8 p. proc.).

Wykres 2. Wartość dodana brutto obszaru kultury według dziedzin kultury w 2019 r.

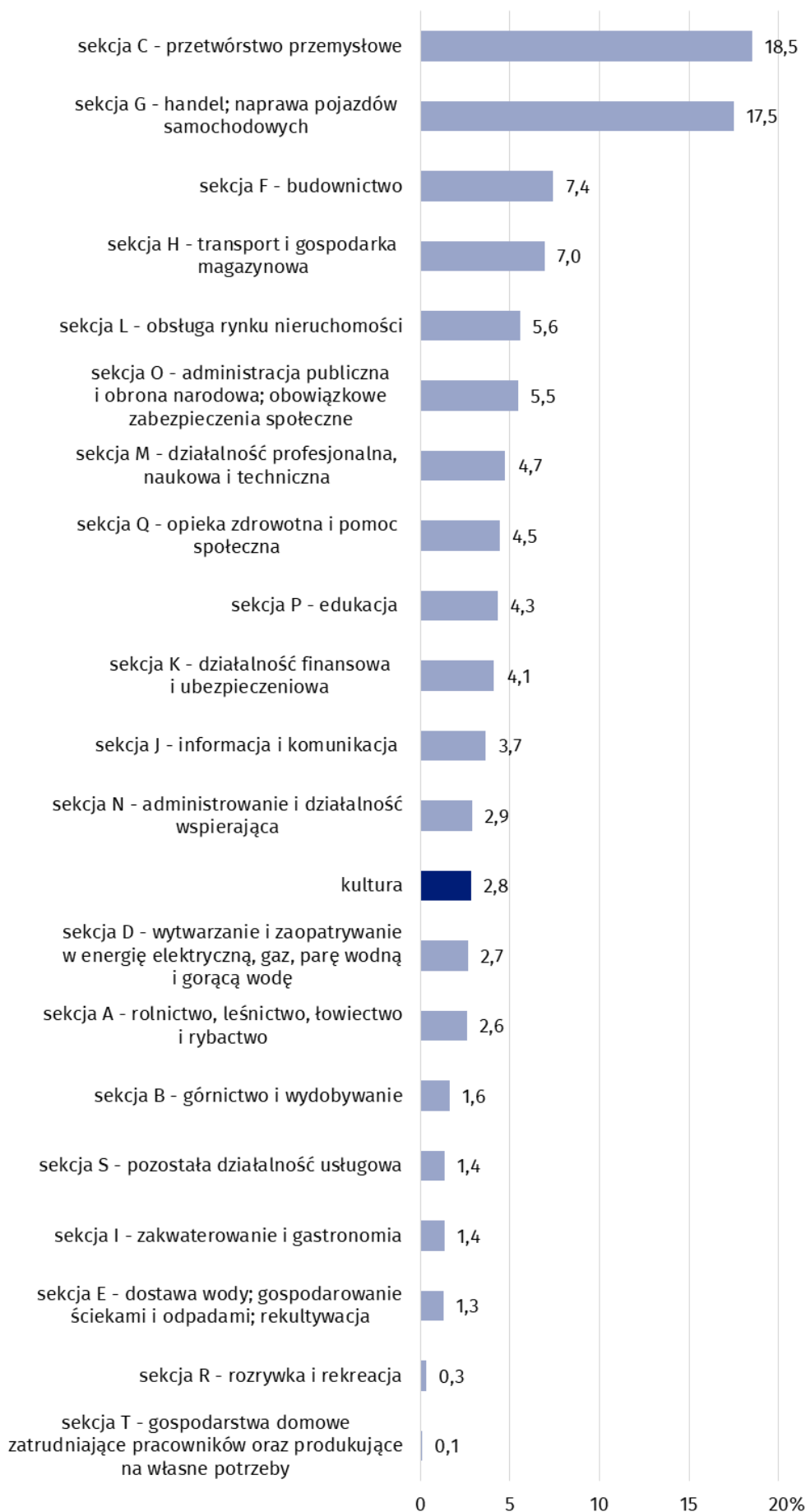

Największy wzrost wartości dodanej brutto zanotowano w obszarze *Sztuk wizualnych* (o 30,8%). Duży wzrost dotyczył także *Architektury* (o 18,6%). W tych dziedzinach również nastąpił wzrost produkcji globalnej (odpowiednio o 20,9% i 8,9%). Wysoki wzrost wartości dodanej zaobserwowano także w przypadku podmiotów w dziedzinie *Edukacja artystyczna* (o 16,0%), przy podobnym wzroście produkcji globalnej (o 15,1%).

Porównanie obszaru kultury z pozostałymi sektorami gospodarki narodowej z uwzględnieniem klasyfikacji PKD¹ pokazuje rzeczywistą rolę obszaru kultury w gospodarce narodowej, a zatem wkład obszaru kultury w tworzenie Produktu Krajowego Brutto (PKB) Polski. Udział wartości dodanej brutto wygenerowanej przez podmioty działające w ramach klas PKD zaliczanych do obszaru kultury w 2019 r. był nieco wyższy od udziału wartości dodanej wygenerowanej przez podmioty z sekcji D - *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 0,1 p. proc.), a także od udziału podmiotów zaliczanych do sekcji A - *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (o 0,2 p. proc.) oraz sekcji B - *górnictwo i wydobywanie* (o 1,2 p. proc.).

¹ W celu prezentacji danych w układzie sekcji PKD konieczne było wyłączenie z niektórych sekcji gospodarki narodowej poszczególnych klas PKD, które zostały uwzględnione w wyliczeniach dla obszaru kultury. Obszar kultury obejmuje następujące klasy PKD: 18.11; 18.12; 18.20; 32.20; 47.61; 47.62; 47.63; 58.11; 58.13; 58.14; 58.21; 59.11; 59.12; 59.13; 59.14; 59.20; 60.10; 60.20; 63.91; 71.11; 73.11; 74.10; 74.20; 74.30; 77.22; 90.01; 90.02; 90.03; 90.04; 91.01; 91.02; 91.03 oraz w zakresie danych dotyczących sektora instytucji rządowych i samorządowych części klas: 84.11; 84.12; 84.25, 94.12, a w zakresie edukacji artystycznej części klas: 85.10; 85.20; 85.31; 85.32; 85.41; 85.42; 85.52; 85.59; 85.60.

Wykres 3. Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto na tle poszczególnych sekcji PKD w 2019 r.

Wkład obszaru kultury w gospodarkę narodową liczony wartością dodaną brutto wyniósł 2,8%

Transakcje w satelitarnym rachunku kultury

Wartość produkcji globalnej obszaru kultury wzrosła o 4,7% (tj. o 5 862,8 mln zł) w porównaniu z 2018 r. i wyniosła 130 710,5 mln zł. Najwyższą wartość produkcji globalnej odnotowano w dziedzinie *Reklama* (34 429,3 mln zł, tj. 26,3% wartości produkcji dla całego obszaru kultury). Znaczący udział miały również dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (19,3%), *Książki i prasa* (11,9%) oraz *Powiązane z kulturą* (11,5%). Łączny udział produkcji globalnej wypracowanej przez te cztery dziedziny wyniósł 69,0% ogólnej produkcji globalnej w obszarze kultury. Najmniejszy wkład w produkcję globalną obszaru kultury miały podmioty z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,4%). Największy wzrost wartości produkcji zanotowano po raz kolejny w obszarze *Sztuki wizualne* (wzrost o 20,9% w porównaniu z 2018 r.). Struktura udziału poszczególnych dziedzin kultury w produkcji globalnej nie uległa znaczącej zmianie w porównaniu z 2018 r.

Wartość zużycia pośredniego, mierząca wartość wyrobów i usług zużytych, jako nakłady w procesie produkcji, wzrosła w porównaniu z 2018 r. o 2,1% (tj. o 1 533,1 mln zł) do poziomu 73 471,9 mln zł. Wartość dodana brutto ogółem dla całego obszaru kultury osiągnęła 57 238,6 mln zł (o 8,2% więcej niż w 2018 r.). Dziedziny kultury takie jak *Biblioteki i archiwa* oraz *Edukacja kulturalna* zasługują na uwagę, gdyż w ich przypadku wartość dodana brutto była niemal dwukrotnie wyższa niż wartość zużycia pośredniego. Dla porównania, w przypadku *Reklamy* wartość dodana brutto była niższa niż zużycie pośrednie o połowę (52,3%), a *Sztuk audiowizualnych i multimedii* oraz dziedziny *Powiązane z kulturą* – o blisko 40%.

W 2019 r. koszty związane z zatrudnieniem w obszarze kultury wyniosły łącznie 24 051,2 mln zł (wzrost o 1 836,4 mln zł w porównaniu z 2018 r., tj. o 8,3%). W strukturze łącznych kosztów związanych z zatrudnieniem największy udział zaobserwowano dla podmiotów z dziedziny *Reklama* (14,4%). Istotny w tym zakresie był także udział dziedzin: *Książki i prasa* (13,7%), *Powiązane z kulturą* (13,3%), a także *Sztuki performatywne* oraz *Sztuki audiowizualne i multimedia* (po 13,1%). Natomiast najmniejszy udział w strukturze łącznych kosztów związanych z zatrudnieniem miały podmioty z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (1,0%).

Nadwyżka operacyjna brutto, stanowiąca różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją pomniejszonymi o pozostałe dotacje związane z produkcją, wyniosła 32 715,1 mln zł (o 7,3%, tj. o 2 230,0 mln zł więcej niż w 2018 r.). Najwyższy wynik osiągnęły podmioty z dziedziny *Reklama* (7 596,6 mln zł). Najniższe wartości nadwyżki obserwowano dla dziedziny *Biblioteki i archiwa* (212,0 mln zł). Najwyższy przyrost nadwyżki operacyjnej brutto w porównaniu z 2018 r. zanotowano w dziedzinie *Sztuk wizualnych* (o 36,0%). Największy spadek wystąpił natomiast w dziedzinie *Zarządzanie i administracja kulturą* (o 9,0%).

Najwięcej dotacji (56,1%) otrzymały podmioty z dziedziny *Edukacja artystyczna* (łącznie 175,0 mln zł). Podobnie jak w 2018 r. najwyższe pozostałe podatki związane z produkcją odnotowano w przypadku podmiotów z dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (48,9% wszystkich podatków związanych z produkcją, tj. 383,6 mln zł), choć w porównaniu z 2018 r. dziedzina ta miała w nich mniejszy udział (w 2018 r. – 60,0%).

W obszarze kultury 69,0% ogólnej produkcji globalnej zostało wypracowane łącznie przez cztery dziedziny: *Reklama*, *Sztuki audiowizualne i multimedia*, *Książki i prasa* oraz *Powiązane z kulturą*

Zużycie pośrednie było wyższe niż wytworzona wartość dodana brutto w przypadku podmiotów działających w ramach dziedzin: *Reklama*, *Sztuki audiowizualne i multimedia* oraz *Powiązane z kulturą*

W dziedzinie *Sztuki wizualne* odnotowano najwyższy przyrost (o 36,0%) nadwyżki operacyjnej brutto w porównaniu z 2018 r.

W analizowanym roku akumulacja brutto² w obszarze kultury³ osiągnęła wartość 5 629,8 mln zł (o 965,2 mln zł mniej niż w 2018 r.). Najwyższą wartość akumulacji brutto, tak jak w 2018 r., zanotowano w dziedzinie *Architektura* (3 221,0 mln zł).

Akumulacja brutto w 2019 r. wyniosła 5 629,8 mln zł (14,6% mniej niż w 2018 r.)

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2019 r.

Wyszczególnienie	Produkcja globalna	Zużycie pośrednie	Wartość dodana brutto	Koszty związane z zatrudnieniem	Pozostałe podatki związane z produkcją	Pozostałe dotacje związane z produkcją	Nadwyżka operacyjna brutto
	w mln zł						
Ogółem	130 710,5	73 471,9	57 238,6	24 051,2	784,2	311,9	32 715,1
Dziedzictwo kulturowe	3 533,5	1 880,2	1 653,2	1 279,5	33,1	0,4	341,0
Biblioteki i archiwa	2 542,1	863,8	1 678,3	1 451,4	15,0	0,1	212,0
Książki i prasa	15 563,1	7 776,8	7 786,3	3 299,4	51,4	22,6	4 458,1
Sztuki wizualne	7 793,2	3 191,6	4 601,7	697,4	21,6	2,0	3 884,6
Sztuki performatywne	8 787,9	4 249,4	4 538,6	3 142,3	96,0	2,9	1 303,2
Sztuki audiowizualne i multimedia	25 179,9	15 626,0	9 553,8	3 140,1	383,6	10,9	6 041,0
Architektura	9 232,8	3 925,9	5 306,9	1 061,7	24,5	5,7	4 226,4
Reklama	34 429,3	23 309,5	11 119,8	3 467,2	76,1	20,1	7 596,6
Edukacja artystyczna	8 077,9	3 011,2	5 066,8	3 076,8	35,3	175,0	2 129,7
Powiązane z kulturą	15 005,6	9 306,0	5 699,5	3 203,2	45,5	61,1	2 511,9
Zarządzanie i administracja kulturą	565,0	331,3	233,7	232,1	2,1	11,1	10,6

² Akumulacja brutto mierzy przyrost majątku obejmujący, w ujęciu wartościowym, nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych, nabycie aktywów o wyjątkowej wartości pomniejszone o ich rozdysponowanie.

³ Dane dotyczące spożycia, akumulacji brutto oraz handlu zagranicznego w satelitarnym rachunku kultury są wyliczane w oparciu o dane według grup bilansowych prezentowane w tablicach podaży i wykorzystania.

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2019 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Spożycie			Akumulacja brutto	Import towarów i usług	Eksport towarów i usług
	przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe			
	w mln zł					
Ogółem	37 714,2	1 289,5	15 123,7	5 629,8	19 954,4	25 906,1
Dziedzictwo kulturowe	724,9	331,4	158,6	-1,7	244,2	408,0
Biblioteki i archiwa	-	117,1	805,6	-0,5	-	-
Książki i prasa	5 753,7	26,9	1 240,3	263,1	2 642,5	6 640,3
Sztuki wizualne	4 103,3	59,9	106,1	6,2	58,7	29,9
Sztuki performatywne	3 218,6	393,8	8 050,3	1 529,5	778,7	253,5
Sztuki audio-wizualne i multimedia	22 509,1	3,7	1 765,6	589,8	9 941,9	7 621,8
Architektura	-	-	248,1	3 221,0	129,4	231,3
Reklama	-	-	-	0,7	6 110,9	10 580,6
Edukacja artystyczna	877,8	204,5	2 670,8	-0,2	-	-
Powiązane z kulturą	526,7	4,6	-	21,1	48,1	140,7
Zarządzanie i administracja kulturą	-	147,6	78,2	0,8	-	-

Spożycie ogółem⁴ dla obszaru kultury wyniosło 54 127,3 mln zł. Za niemal połowę odpowiadała dziedzina *Sztuki audiowizualne i multimedia* (24 278,4 mln zł). Wysokie spożycie odnotowano także w przypadku *Sztuk performatywnych* (11 662,7 mln zł). Spożycie gospodarstw domowych stanowiło 69,7% łącznego spożycia ogółem. W ich przypadku najwyższą wartość spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (22 509,1 mln zł, tj. o 248,3 mln zł więcej niż w 2018 r.). W sektorze instytucji rządowych i samorządowych (27,9% spożycia ogółem, o 1 929,0 mln zł więcej niż w 2018 r.) największa wartość spożycia dotyczyła dziedziny *Sztuki performatywne* (8 050,3 mln zł, tj. o 245,0 mln zł więcej niż w 2018 r.). W sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, związanych z obszarem kultury, spożycie wyniosło 1 289,5 mln zł (o 65,7 mln zł mniej niż w 2018 r.). Najwyższą wartość spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki performatywne* (393,8 mln zł).

W 2019 r. zanotowano dodatnie saldo w handlu zagranicznym dobrami i usługami kulturalnymi i kreatywnymi w wysokości 5 951,6 mln zł (o 852,0 mln zł więcej niż w 2018 r.). Na dodatni bilans handlu zagranicznego wpływ miała przede wszystkim dziedzina *Reklama* (saldo 4 469,7 mln zł, o 129,2 mln zł mniej niż w 2018 r.) oraz *Książki i prasa* (saldo 3 997,8 mln zł, o 591,0 mln zł więcej niż w 2018 r.). W dziedzinach: *Sztuki audiowizualne i multimedia*, *Sztuki performatywne* oraz *Sztuki wizualne* ponownie odnotowano saldo ujemne (odpowiednio: minus 2 320,1 mln zł, minus 525,2 mln zł oraz minus 28,8 mln zł). Największy udział w eksporcie towarów i usług kulturalnych i kreatywnych miała dziedzina *Reklama* (40,8%, o 3,7% więcej niż w 2018 r.). Duży udział w eksporcie miały także dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (29,4%, o 8,0% mniej niż w 2018 r.) oraz *Książki i prasa* (25,6%, o 11,4% więcej niż w 2018 r.). W przypadku importu dominowały te same dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (49,8% całego importu obszaru kultury), *Reklama* (30,6%) oraz *Książki i prasa* (13,2%). Wartość importu w ramach dziedzin: *Sztuki audiowizualne i multimedia* wynosiła 9 941,9 mln zł, *Reklama* – 6 110,9 mln zł, a *Książki i prasa* – 2 642,5 mln zł. Warto zauważyć procentowy wzrost eksportu w porównaniu z 2018 r. w obszarze *Architektury* (o 25,7%) i *Dziedzictwa kulturowego* oraz *Książek i prasy* (po 11,4%) – w tych ostatnich dziedzinach wzrósł także import (odpowiednio o 25,4% i 3,5%). O połowę (52,5%) spadła wartość eksportu w ramach dziedziny *Sztuki wizualne*.

Dodatni bilans (5 951,6 mln zł) w handlu zagranicznym towarami i usługami kulturalnymi związany jest przede wszystkim z dziedziną *Reklama* oraz *Książki i prasa*

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

⁴ Wydatki poniesione przez jednostki instytucjonalne będące rezydentami (w tym spożycie gospodarstw domowych, spożycie w sektorze instytucji rządowych i samorządowych oraz w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych) na towary i usługi wykorzystywane dla zaspokojenia bezpośrednich, indywidualnych i zbiorowych potrzeb członków społeczeństwa.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie

Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami

Tel. kom.: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

gus_stat

glownyurządstatystycznygus

glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Raport z pracy metodologicznej. Satelitarny Rachunek Kultury](#)

[Satelitarny rachunek kultury w 2018 r.](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w latach 2017–2021](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w 2022 r.](#)

[Kultura i dziedzictwo narodowe w 2022 r.](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Akumulacja brutto](#)

[Eksport towarów i usług](#)

[Import towarów i usług](#)

[Koszty związane z zatrudnieniem](#)

[Nadwyżka operacyjna brutto](#)

[Produkcja globalna](#)

[Produkt krajowy brutto \(PKB\)](#)

[Spożycie](#)

[Wartość dodana brutto](#)

[Zużycie pośrednie](#)